

ಸಂಗೀತಾ ಬಗಲಿ ಮತ್ತು ಪುಷ್ಪಾಣಿ ಆದ್ಯ

ನನ್ನ ಹಾಡು ಅವಳದು ಅವಳ ಹಾಡು ನನ್ನದು

—ಸಂಗೀತಾ ಬಗಲಿ
ಉಪನ್ಯಾಸಕಿ, ಬಿಜಾಪುರ

ಈಗಷ್ಟೇ ಬೇಬಿಸಿಟ್ಟಿಂಗ್‌ಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ನನ್ನ ಮಗಳ ಹೆಸರು ಆದ್ಯ. ಎಲ್ಲ ಅಮ್ಮ-ಮಕ್ಕಳ ಹಾಗೇ ನನ್ನ ಮತ್ತು ಮಗಳ ನಡುವೆ ಏನೆಲ್ಲಾ ಮಾತುಕತೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಅಡುಗೆ ಮಾಡಲು ಒಲೆ ಮೇಲೆ ಬಾಣಲಿ ಇಟ್ಟರೆ ತಕ್ಷಣ ಒಂದು ಸ್ಕೂಲ್ ಏರಿನಂತು, ಒಗ್ಗರಣೆಗೆ ಏನೇನು ಹಾಕಬೇಕು ಎಂದು ಆದೇಶಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸುತ್ತಾ ಇರುತ್ತಾಳೆ. ನನಗೆ ಅಡುಗೆ ಕೆಲಸ ಗೊತ್ತಿದ್ದರೂ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಅವಳ ಆಗಮನಕ್ಕೂ, ಅವಳ ಆಜ್ಞೆಗೂ ಕಾಯುತ್ತಾ ಇರುತ್ತದೆ.

ನನ್ನ ವೃತ್ತಿಯ ಸಲುವಾಗಿ ಅವಳು ನನ್ನ ಮನುಷ್ಯ ಜೊತೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಮಯ ಕಳೆಯುತ್ತಾಳೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ನಾನೂ ಮಗಳೂ ಸ್ನೇಹಿತೆಯರಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. 'ನೀಲು ಬೇತು, ಹಾಲು ಬೇತು' ಎಂದು 'ಕ' ಕಾರ, 'ರ'ಕಾರಗಳ ನಡುವೆ ಗೊಂದಲ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವಳು ಮಾತಾಡುವುದೆಂದರೆ ನಮಗಿಲ್ಲ ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಋಷಿ. ಅಮ್ಮನೆಂಬ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದಷ್ಟೇ ಅವಳ ಮಾತುಗಳನ್ನು ತಿದ್ದುತ್ತೇನೆಯೇ ಹೊರತು ಅವಳ ಬಾಲಭಾಷೆ ನನಗಿಷ್ಟ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಅವಳು ಹೆಚ್ಚು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಯೇ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾಳೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ನಡುವಿನ ಬಾಲಭಾಷೆಯ ಪದಕೋಶ ದೊಡ್ಡದೇನೂ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ದೇವರು ನನಗಿಷ್ಟ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ ಅವಳೊಂದು ನಾಟಕದ ನಿರ್ದೇಶಕಿಯಾಗಿಬಿಡುತ್ತಾಳೆ. 'ಅಮ್ಮ ನೀನು ಪಕ್ಕದ ಮನೆಗೋಗು' ಎಂದು ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿ ನನ್ನನ್ನು ದೂರ ತಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಅವಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸದಾ ಇರುವ ಬೊಂಬೆ 'ಚೋಟಿ'ಯೇ ಕಳ್ಳ ಕೃಷ್ಣ. ನಾನು ಧಾವಿಸಿ ಹೋಗಿ, ಅವಳ ಬಳಿ, 'ನೋಡೆ ಯಶೋದೆ, ನಿನ್ನ ಮಗ ಬೆಣ್ಣೆ ಕದ್ದಿದ್ದಾನೆ' ಎಂದು ದೂರು ಕೊಡಬೇಕು. ಆಗ ಅವಳು ಕೃಷ್ಣನ ಮೇಲೆ ಸಿಟ್ಟುಗೊಂಡ ಯಶೋದೆಯಾಗಿ, ಮುನಿಸಿನಿಂದ ಒಂದು ಹಗ್ಗವನ್ನು ಹುಡುಕಿ ತಂದು ಆ ಕೃಷ್ಣದೇವರನ್ನು ಕಟ್ಟಿಹಾಕುತ್ತಾಳೆ. ಸರಿಯಾದ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಯಿತು ಎಂದು ಗೋಪಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ಒದಗಿಸುವ ಜಡ್ಡಮ್ಮನಾಗುತ್ತಾಳೆ. 'ಬೆಣ್ಣೆಕಳ್ಳನಿಗೆ ಹಾಗೆಯೇ ಆಗಬೇಕು' ಎಂದು ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಚೋಟಿ ಬೊಂಬೆಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ನಗುತ್ತೇವೆ. ಹೀಗೆ ನಾನೂ ಅವಳು ಸೇರಿ ಮಾಡುವ ಪುಟ್ಟ ಪುಟ್ಟ ನಾಟಕಗಳು ನೂರಾರು. ಈ ರೀತಿಯ ನಮ್ಮ ನಡುವಿನ ಭಾಷಾ-ಬಾಂಧವ್ಯ ತುಸು ವಿಭಿನ್ನವಾದುದು ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಅವಳೇ ನನ್ನ ಅಮ್ಮನಾಗಿಬಿಡುತ್ತಾಳೆ. 'ಚಾಲೇಜ್ ಹೋಗು, ಅಲ್ಲಿ ಎಬಿಸಿಡಿ ಹೇಳ್ಕೊಡು ಎಲ್ಲರಿಗೂ...' ಎಂದು ಆದೇಶಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಅದನ್ನು ಶಿರಸಾವಹಿಸಿ ನಾನು ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ತೆರಳುತ್ತೇನೆ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅವಳು ಅಜ್ಜಿಯ ಯೂಟ್ಯೂಬ್‌ನಲ್ಲಿ ಧ್ವನಿ ಮಾಡುವುದನ್ನು, ಬೇರೆ ಭಾಷೆ ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನು ಕಲಿಯುತ್ತ... ನನ್ನ ಬರುವಿಕೆಗಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತಾಳೆ.

ಅವಳ ಕಾಯಮಿಕೆ, ಆದೇಶಗಳು ನನ್ನ ಬದುಕಿನ ಹಾಡಾಗಿದೆ. ನನ್ನನ್ನು ಕಾಯುವುದು, ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುವುದು, ತಾನು ಕಲಿತುದನ್ನು ಹೇಳುವ ಸಲುವಾಗಿ ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವುದು... ಅವಳ ಹಾಡಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಆದ್ಯ ಮತ್ತು ನನ್ನ ನಡುವಿನ ಕಥೆಗಳು ಪದಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾದುದಲ್ಲ ಎನಿಸುತ್ತದೆ.

ಬಾಲಭಾಷೆಗೆ ಅಮ್ಮನೇ ಅನುವಾದಕಿ

—ಡಾ. ಅರ್ಚನಾ ಯಾಜಿ
ವೈದ್ಯ, ಬಳ್ಳಾರಿ

ಅಮ್ಮ-ಮಕ್ಕಳ ಭಾಷೆ ಎನ್ನುವುದು ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನದ ಶಾಖೆ ಎನ್ನಬಹುದು. ಮಕ್ಕಳು ಇನ್ನೇನು ಮಾತು ಕಲಿಯಬೇಕು ಎನ್ನುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಕಿವಿಯ ಮೇಲೆ ಅಮ್ಮನ ಧ್ವನಿಯೇ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಅದನ್ನೇ ಮೊದಲು ಅನುಕರಿಸುತ್ತಾರೆ. ನನಗೆ ಮೊದಲನೇ ಮಗ ಹುಟ್ಟಿದಾಗ ಮಕ್ಕಳು ಹೇಗೆ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಮಗ ಓಜಸ್ ಮೊತ್ತ ಮೊದಲು ಒಂದೊಂದೇ ಸಿಲ್ಲೇಬಲ್ ಅಂದರೆ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಶಬ್ದವನ್ನು ಮೊದಲು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ. ಅದು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ನಿಜವಾಗಿ ಏನು ಪದ ಎನ್ನುವುದು ಮೊದಲಿಗೆ ಅಂದಾಜೂ ಆಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮಗುವಿಗೆ ತೀರಾ ಹತ್ತಿರ ಇರುವ ಅಮ್ಮ ಮಾತ್ರ ಅದರ ಅರ್ಥವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ನನ್ನ ಮಗ ಫಿಲ್ಟರ್‌ನಿಂದ ಲೋಟಕ್ಕೆ ನೀರು ಹಿಡಿಯುವಾಗ ಬಿಳುವ 'ಗುರ್...' ಎನ್ನುವ ಶಬ್ದವನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು 'ಗೂ...' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ. ಮೊದಲಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗದೇ ಇದ್ದರೂ ನಂತರ ಇವನು ಕುಡಿಯಲು ನೀರು ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಯಿತು. ಹೀಗೊಂದು ಕಲಿಕೆ ಅಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ನಡುವೆ ನಿರಂತರ ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ.

ಯಾವಾಗ ಅಮ್ಮನಾದವಳು 'ಗೂ' ಎಂದರೆ ನೀರು ಎಂದು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಅದನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿ ಮನೆಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾಳೋ, ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಅದರ ಮುಂದುವರಿದ ಪದವನ್ನು ಕಲಿತರುತ್ತಾರೆ. ಒಣದ್ರಾಕ್ಷಿಗೆ 'ದಾಗು' ಎಂದು ನನ್ನ ಮಗ ಹೇಳಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದ. ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತೆಯ ಮಗಳನ್ನು ನಾನು 'ಪುಟ್ಟು' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಅವನು 'ಪೂಪು' ಎಂದು ಕರೆಯಲು ಶುರು ಮಾಡಿದ್ದ. ಇದನ್ನು ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಬಾಲಭಾಷೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಿಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಅಮ್ಮನ ಬಳಿಯೂ ಬಾಲಭಾಷೆಯ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ನಿಘಂಟು ಇರುತ್ತದೆ.

ಮಕ್ಕಳು ಭಾಷೆಯನ್ನು ತಾವೇ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಮಗ ಓಜಸ್ ತನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು 'ದಾಜಸ್' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಎಂದು ಈಗ ನನ್ನ ನೆನಪಿನ ಬುತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಅವನು ಸರಿಯಾದ ಪದಗಳನ್ನು ಕಲಿತು ಮುಂದುವರಿದಿದ್ದಾನೆ. 'ದಾಜಸ್' ಎಂಬ ಪದ ನನ್ನ ನೆನಪಿನ ಬುತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೆಯೇ ಇದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇದೆಲ್ಲ ಅಮ್ಮನಾಗುವಿಕೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ 'ಕಲಿಕಾ ತರಗತಿಗಳು' ಎನ್ನಬಹುದು.

ಮಗ ಓಜಸ್ ಜೊತೆಗೆ
ಅರ್ಚನಾ ಯಾಜಿ